

AKSARAY

Sorunlar Çözüm Önerileri

2023-2026

İçindekiler

Kayıt Dışı Ekonomi İle Mücadele

Sorun 3

Demiryolu Ulaşımı

Sorun 2

Sorun 4

Tanıtım Eksikliği

Sorun 1

Kalifiye Eleman

Sorun 5

Fuar Eksikliği

Sorun 6

Aynı Türden Aynı Bölgede
Çok Sayıda İşletme Olması

Kalifiye Eleman

Son dönemlerde Sanayi’de yaşanan gelişmeler bölge ve ülke genelinde kendinden söz ettirirken Aksaray’da yaşanan kalifiye eleman sıkıntıları her geçen gün daha net bir şekilde ortaya çıkmaktadır.

2. Organize Sanayi Bölgesinin doluluk oranının maksimum seviyelere çıkması neticesinde 3. Organize Sanayi Bölgesi için Alt yapı çalışmalarına başlayan Aksaray’da yapılan yatırımların faaliyetlerine başlaması ile birlikte yaşanacak sorunların başında gelen kalifiye eleman sıkıntısının önüne geçilmesi için Aksaray Ticaret ve Sanayi Odasının başta olmak üzere kurumlar ve Sivil Toplum Kurumları tarafından konunun üzerine gidilmeye başlandı.

Çözüm Önerisi

Aksaray Ticaret ve Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Cüneyt GÖKTAŞ’ın konunun ciddiyetinin farkında olması ve üyelerine eğitimlerin verilmesi, vasıfsız elemanların eğitimler noktasında daha fazla çaba harcanması amacıyla yapmış olduğu çalışmalar neticesinde yaşanan problemlerin önüne aşağıda ki öneriler ile gidilebilir ve sorun ortadan kaldırılabılır.

Öneri 1: Organize Sanayi Bölgesinde Meslek Lisesine öğrenciler teşvik edilebilir ve lise çağına geçen öğrenciler teknik ve mesleki konularda burarlarda eğitim- öğretim hayatlarını devam ettirebilirler.

Öneri 2: Mevcut Meslek Liselerinde Sıkıntı yaşanan bölümlere öğrenci alım sayıları artırılabilir ve meslek liselerinde olmayan bölümler açılarak sektörlerdeki problemler ortadan kaldırılabılır.

Öneri 3: İş-Kur başta olmak üzere konu ile ilgili kamu kurum ve kuruluşları sivil toplum kuruluşları eğitimler düzenleyerek sorunların önüne geçilebilir.

Demiryolu

Türkiye'nin stratejik olarak merkezi konumunda bulunan Aksaray'ın ülke geneline uzayan karayolları ile birlikte nakliye ve ulaşım noktasında yaşamış olduğu yoğunluk Aksaray'ı alternatif ulaşım olanaklarına doğru iterken limanlara olan yakınlıktan dolayı ve artan yatırımların ihtiyacı olarak benimsenen ulaşım olanaklarının başında Demiryolu gelmektedir. Kapadokya hava limanının şehre yakın olması nedeni ve hava yolu taşımacılığın maliyetlerinin yüksek olması nedeniyle hava yolu lojistiğine sıcak bakmayan Aksaray Demiryolu üzerinde çalışmalara başlamıştır. Aksaray'da Organize Sanayi Bölgesine bağlanacak olan Demiryolu'nun tamamlanması halinde en büyük sorunda ortadan kalkacaktır.

Çözüm Önerisi

Öneri 1: Başbakanlık başta olmak üzere Kamu Kurum Kuruluşları ile Devlet Demir Yolları ile çalışmalar planlanabilir ve konunun üzerine gidilebilir.

Öneri 2: Tren Yolu Projesi başlatılarak proje ilgili kurumlara sunulabilir.

Öneri 3: Aksaray'ın Lojistikte yaşamış olduğu yoğunlukların rapor haline getirilerek kamuoyu oluşturulabilir ve ilgili kurumların dikkati çekilebilir

Kayıt Dışı Ekonomi

Ülkemizin önemli ekonomik sorunlarından biri olan kayıt dışılık; işletmelerin rekabet gücünü önemli ölçüde etkilediği gibi, kamu finansman yapısının sağlıklı işlemesine de engel olmaktadır. Ekonomide haksız rekabetin önlenmesi, ekonomik gelişmelerin sağlıklı bir seyir izlemesi ve sağlam bir sosyal güvenlik yapısının tesis edilmesi için kayıt dışılıkla mücadele büyük önem taşımaktadır.

Bilineceği üzere, kayıt dışı ekonominin daraltılması ve ekonomi içindeki payının azaltılması için öncelikle kayıt dışı faaliyete yol açan nedenlerin ortadan kaldırılması gerekmektedir. Kayıt dışı ekonominin sebeplerini incelediğimizde ülkemizin ekonomik yapısı, bürokrasinin çokluğu, enflasyon ve ekonomik krizler, yanlış vergi politikaları, istihdam politikası ve kayıt dışılık hakkındaki sosyal bilincin doğru şekilde gelişmemesi gibi nedenlerle karşı karşıya kalmaktayız.

Türkiye'de yapılan kayıt dışı ekonomi ölçümleri, bu büyüklüğün hiç de azımsanmayacak boyutlarda olduğunu göstermektedir. Yapılan ölçümler kayıt dışı ekonominin Türkiye için önemli bir değer olduğunu ortaya koymaktadır. Kayıt dışı ekonominin, ekonomik ve sosyal yapı üzerindeki olumsuz etkileri göz önünde bulundurulduğunda, bu büyüklüğün payının azaltılması gereği açıktır. Bu nedenle kayıt dışı ekonominin kayıt altına alınması ülkemiz için hayati öneme sahiptir.

Çözüm Önerisi

Bu noktada, kayıt dışılıkla mücadelede en önemli araçlardan biri güçlü bir vergi idaresi ve etkin bir vergi denetimidir. Kuşkusuz vergi yasalarında yapılacak düzenlemeler önemli olmakla birlikte, öncelikle ele alınması gereken konunun, vergi yönetimindeki yapısal reformlar olduğu unutulmamalıdır. Bu düzenlemeler sırasında, başta vergi yasaları olmak üzere, hukuk sisteminin, idarenin yeniden yapılanmasıyla uyumlu olmasına ayrı bir özenin gösterilmesi gerektiği açıktır. Örneğin, vergi incelemeleri sırasında, nakit hareketinin izlenmesinde, banka kayıtları önemli bir araç olarak karşımıza çıkmaktadır.

Bu durumda Bankalar Kanununun vergi incelemelerini kolaylaştıracak hükümlerle donatılması gerekmektedir. Öte yandan ekonomide kayıt dışılığın azaltılması için, güçlü toplumsal ve siyasi iradeyle, iş ve çalışma hayatına ilişkin mali yüklerin azaltılarak, mevzuat ve işlemlerin basitleştirilmesi, etkin bir denetim ve ceza sisteminin geliştirilmesi, idarelerin teknoloji altyapısının güçlendirilmesi ve kayıt dışılığın zararları konusunda toplum bilinçlendirilmesi sağlanmalıdır.

Tanıtım Eksikliği

Ülkemizin sosyolojik koşulları göz önüne alındığında tanıtım organizasyonlarının (şölen, festival, şenlik vb.) bölge, yer veya kültürlerin tanıtımında önemli katkısının olduğu bilinmektedir. Dünyanın birçok bölgesinde başarılı ve görkemli şekilde gerçekleştirilen bu etkinlikler incelendiğinde amaç, işlev ve öneminin iyi kavranması, tarihsel derinlik, yer ve zaman seçimi, yeterli ekonomik destek ve iyi bir organizasyonun bölgenin tanıtımında başarı getiren unsurlar olduğu görülmektedir.

Söz konusu organizasyonlar, toplumsal işlevlerinin yanı sıra önemli ekonomik işlevlere de sahiptir. Çeşitli sanat ve kültürel gösterilerin yapılması, ulaşım konaklama, yiyecek-içecek, hediyelik eşya gibi birçok bileşeni bu etkinliklere ekonomik bir boyut kazandırmaktadır. Bir bölgede kutlanmasına rağmen günümüzde şöhreti uluslararası düzeye ulaşan çok başarılı festivaller bulunmaktadır.

İtalya'daki Venedik Festivali ve Brezilya'daki Rio Karnavalı bunlardan sadece ikisidir. Yine sinema alanında dünyadaki en eski festivallerden biri olan Cannes Film Festivali ilk olarak yapıldığı 1946 yılından itibaren sinema etkinliği yanında organizasyonun yapıldığı bölge ile özdeşleşmiştir. Kültürel ve tarihi tanıtımımıza büyük katkısı olabilecek bu tür organizasyonların önemi il genelinde daha fazla artırılmalıdır. Bu organizasyonların, ilin tarihi, gelenek görenekleri ve oyunları gibi kültürel değerlerini yaşatmak, bunların diğer topluluklar tarafından tanınmasını sağlamak açısından önemi konusunda ilimizde farkındalık artırılmalı ve sahiplenmelidir.

Çözüm Önerisi

Aksaray'ın tarihi ve kültürel değerlerinin tanıtımı için ulusal ve uluslararası düzeyde organizasyonların yapılması gerekmektedir. Ekonomik kaynakların yetersizliği tanıtımın etkinliği için önemli bir faktör olsa da düşük maliyetler ile başarılı organizasyon örnekleri dünyada yer almaktadır. Örneğin, Portekiz'in Aguede şehrinin sokakları böyle bir festivale ev sahipliği yapmaktadır. Temmuzdan Eylül'e kadar süren bu sokak sanatı turistlerin en uğrak yerleri arasında bulunmaktadır. Umbrella Sky (Şemsiye Gökyüzü) projesi adıyla, iki yıl önce başlayan bu sanat renkli şemsiyelerin görüntüsü ile bölgeye önemli oranda turist çekmektedir. Projenin amacı düşük maliyetlerde sokakları düzenlemek, ticareti ve turizmi geliştirmektir. Artık gelenek haline gelen bu sergi, dikkat çekmekle kalmayıp, şemsiyelerin yere vurduğu renklerle de sıradan bir sokağı ilgi çekici hale getirmiştir.

Aynı Tür İşletme

Ülkemizde ve beraberinde ilçemizde bazı sektörlerde iş yeri sayısı bakımından aşırı yığılmalar oluşmuştur. İşletme sahipleri ya da yeni iş yeri açacak yeterince araştırma yapmadan sadece kulaktan dolma bilgilerle yatırıma girişmektedirler. Böylece aynı bölgede aynı mal ve hizmeti satan işletme sayısı hızla artmakta ve bu durum piyasada arz talep dengesini bozduğu gibi haksız rekabet unsurlarını da doğurmaktadır. Öte yandan yeterli sermaye, pazar ve sektör araştırması yapılmadan açılan bu iş yerlerinin yaşam süreleri çok kısa olup, birkaç yıl içinde kapanırken çevresindeki pek çok iş yerine de zarar vermekte, bu tür iş yerlerinin sahipleri esnafa ve devlete olan borçlarını ödemediği kaçmaktadırlar. Bu sorun önümüzdeki dönemlerde ülke ve bölgemiz ekonomisinde daha ciddi kırılganlıklara yol açacak ve ekonomik istikrara ulaşmayı da engelleyecektir.

Çözüm Önerisi

Öncelikle iş yeri açma ve çalışma ruhsatlarının verilmesi sırasında ilgili belediyelerce İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik hükümleri sıkı bir şekilde uygulanmalı ve mevzuatın esnetilmesi nedeni ile de artan iş yeri enflasyonu sınırlandırılmalı, kayıt dışılığa kesinlikle izin verilmemelidir. Anayasa'nın 173'üncü maddesinde, "Devlet, esnaf ve sanatkârı koruyucu ve destekleyici tedbirleri alır." amir hükmü karşısında devlet denetleyici bir rol üstlenerek sistemde sorunlara yol açabilecek unsurları denetim mekanizması içinde bertaraf etmelidir. Öte yandan iş yeri açma ile ilgili tüm mevzuatta değişiklik yapılarak iş yerlerinin açılmasında ruhsatlandırma işlemini yapan belediyelerin yanı sıra meslek odalarının da serbest rekabeti bozmadan sektörlerin sağlıklı işleyişini garanti altına alabilmek için düzenleyici, yönlendirici, denetleyici ve tavsiye veren bir rol alması için gerekli değişiklikler yapılmalı, iş yerlerinin yer seçimlerine ilişkin yasal düzenlemeler yapılmalıdır. Bunu sağlamak için bir bölge, yörenin özelliğine göre alt bölgelere ayrılıp iş yeri envanterine dayalı akılcı bir sistem kurulması yerinde olacaktır. Kamu kurum ve kuruluşları ile meslek örgütleri ve ilgili dernekler bir araya gelip oluşacak yapının sevk ve idaresini kararlaştırabilir.